

Výročná správa za rok

2012

Zhrnutie

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK
PRE OCHRANU ÚDAJOV

Výročná správa za rok

2012

Zhrnutie

Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky o Európskej únii.

Bezplatné telefónne číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Niektorí operátori mobilných sietí nepovoľujú prístup k číslam 00800 alebo tieto hovory fakturujú.

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Katalogizačné údaje nájdete na konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2013.

ISBN 978-92-9242-020-8

doi:10.2804/56838

© Európska únia, 2013

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

ÚVOD

Tento dokument je zhrnutím výročnej správy o činnostiach európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS) za rok 2012. Táto správa sa vzťahuje na rok 2012, ktorý je deviatym rokom činnosti európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov ako nezávislého dozorného orgánu zodpovedného za zabezpečovanie toho, aby inštitúcie a orgány EÚ dodržiavali základné práva a slobody fyzických osôb, a najmä ich súkromie v súvislosti so spracovaním osobných údajov. Opisuje sa v nej aj štvrtý rok spoločného mandátu európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov Petra Hustinx a asistenta dozorného úradníka Giovanniho Buttarelliho ako členov tohto úradu.

Úrad európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov bol zriadený nariadením (ES) č. 45/2001 (ďalej len „nariadenie“),¹ na ochranu osobných údajov a súkromia a na podporu osvedčených postupov v inštitúciách a orgánoch EÚ. Naším poslaním je:

- **monitorovať a zabezpečovať** ochranu osobných údajov a súkromia počas spracovania osobných údajov fyzických osôb inštitúciami a orgánmi EÚ,
- **poskytovať poradenstvo** inštitúciám a orgánom EÚ vo všetkých veciach týkajúcich sa spracovania osobných údajov. Zákonodarca EÚ s nami konzultuje legislatívne návrhy a vývoj novej politiky, ktorý môže mať vplyv na oblasť súkromia,
- **monitorovať** nové technológie, ktoré môžu mať vplyv na ochranu osobných údajov,
- **intervenovať** na Súdnom dvore EÚ s cieľom poskytnúť odborné poradenstvo pri výklade zákona o ochrane údajov,

- **spolupracovať** s vnútroštátnymi dozornými orgánmi a inými dozornými orgánmi s cieľom zlepšovať konzistentnosť ochrany osobných údajov.

V tomto roku sme zvýšené úsilie venovali zvýšeniu účinnosti a efektívnosti našej organizácie v súčasnej atmosfére úsporných opatrení. V tejto súvislosti sme s pomocou interných aj externých zainteresovaných strán dokončili komplexnú strategickú revíziu, ktorej výsledkom boli jasné ciele na roky 2013 – 2014, prijatie vnútorného služobného poriadku pre všetky činnosti európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a prijatie ročného plánu riadenia. Inštitúcia tak v roku 2012 dosiahla úplnú zrelosť.

V priebehu roka 2012 sme znovu vytýčili nové kritériá v jednotlivých oblastiach činnosti. V rámci dozoru nad inštitúciami a orgánmi EÚ pri spracúvaní osobných údajov sme boli v kontakte s väčším počtom úradníkov pre ochranu údajov vo väčšom počte inštitúcií a orgánov než kedykoľvek predtým. Okrem toho sme videli výsledky našej novej politiky presadzovania práva: väčšina inštitúcií a orgánov EÚ vrátane mnohých agentúr dosahuje dobrý pokrok, pokiaľ ide o súlad s nariadením o ochrane osobných údajov, aj keď naďalej sa nájdu také, ktoré by mali zvýšiť svoje úsilie.

V rámci konzultácií o nových legislatívnych opatreniach sme vydali rekordný počet stanovísk k širokej škále tém. K najdôležitejším bodom programu patrila revízia právneho rámca EÚ pre ochranu údajov. Na oblasť ochrany údajov však mala vplyv aj implementácia Štokholmského programu v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a digitálnej agendy, ako aj udalosti na vnútornom trhu, napríklad reforma finančného sektora a v oblasti verejného zdravia a spotrebiteľských záležitostí. Zároveň sme posilnili spoluprácu s inými dozornými orgánmi.

1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1).

HLAVNÉ UDALOSTI V ROKU 2012

Hlavné činnosti európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov v roku 2012 naďalej rástli v objeme aj v rozsahu, napriek tomu, že zdroje sa vzhľadom na obmedzenia rozpočtu v skutočnosti znížili.

Vízia a metodika

Zrealizovala sa strategická revízia oznámená v poslednej výročnej správe a vo výslednej stratégii na obdobie 2013 – 2014 sa sformulovala vízia a metodika, ktoré sú potrebné na zlepšenie našej schopnosti pracovať efektívne a účinne v atmosfére úsporných opatrení. Stratégiu doplnilo prijatie služobného poriadku, v rámci ktorého sa v jedinom, komplexnom dokumente stanovili organizačné a pracovné postupy inštitúcie, a ročného plánu riadenia, ktorý je základom pre plánovanie činností a riadenie pracovnej záťaže. Všetky tri dokumenty sú úzko integrované. Základné hodnoty a hlavné zásady sformulované počas strategickkej revízie sú teda zakotvené v článku 15 služobného poriadku a opatrenia, z ktorých vychádza nová stratégia na obdobie 2013 – 2014, sú implementované v rámci ročného plánu riadenia na rok 2013.

Úradníci pre ochranu údajov

V máji 2012 sme v rámci nášho úsilia podporiť prácu úradníkov pre ochranu údajov uskutočnili prieskum vo forme dotazníka o postavení úradníkov pre ochranu údajov. Výsledky tohto prieskumu sa zhrnuli v správe, v ktorej sa zdôrazňujú niektoré pozitívne výsledky, ale aj určité oblasti vzbudzujúce znepokojenie, ktoré plánujeme dôkladne monitorovať.

Predbežná kontrola

V roku 2012 sme dostali 119 oznámení o predbežnej kontrole a prijali sme 71 stanovísk k predbežnej kontrole. Po dôkladnej analýze sa zistilo, že 11 prípadov nepodliehalo predbežnej kontrole. Na rozdiel od predošlých rokov, keď častými adresátmi boli veľké inštitúcie EÚ, v roku 2012 sme väčšinu našich stanovísk adresovali agentúram a orgánom EÚ. Stanoviská prijaté v roku 2012 sa vo všeobecnosti týkali štandardných administratívnych postupov, ako je napríklad hodnotenie zamestnancov a spracovanie zdravotných údajov, ale aj hlavných oblastí činnosti ako sú napríklad operácie spracovania súvisiace s činnosťami zmrazovania aktív v rámci Komisie, revidovaných vyšetrovacích postupov úradu OLAF a ročných vyhlásení o záujme. V nadväzných opatrení na stanoviská európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov s radosťou konštatujeme, že sme v roku 2012 dokázali uzavrieť 92 prípadov.

Návštevy

V roku 2012 sme navštívili šesť agentúr, pri ktorých existovalo podozrenie z nedostatočnej angažovanosti v dodržiavaní súladu alebo nedostatočnej komunikácie medzi agentúrou a európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov. Tieto návštevy sa ukázali byť veľmi efektívne, pokiaľ ide o zvýšenie informovanosti a zaviazanie manažmentu k dodržiavaniu nariadenia. Vykonali sme inšpekcie v 15 inštitúciách alebo orgánoch EÚ a zabezpečili sme nadväzné sledovanie predchádzajúcich inšpekcií.

Rozsah konzultácií

V súlade s trendom z predchádzajúcich rokov aj v roku 2012 sme zaznamenali nárast našej konzultačnej práce v oblasti legislatívy s rekordným počtom 33 stanovísk, 15 formálnych pripomienok a 37 neformálnych pripomienok, ktoré sme vydali.

Význam ochrany údajov neustále rastie: okrem obvyklých priorít v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a medzinárodných prenosov údajov sa v roku 2012 čoraz častejšie vydávali stanoviská v oblasti vnútorného trhu a v sektore zdravia. Medzitým sa aj rýchly vývoj v oblasti digitálnej agendy začal výrazne odzrkadľovať v podobe prílevu súvisiacich legislatívnych návrhov.

Revízia právneho rámca pre ochranu údajov

V reakcii na návrh balíka reforiem², zloženého z nariadenia a smernice, ktorý bol uverejnený v januári, sme v marci vydali stanovisko. Po jeho uverejnení sme počas celého roka pokračovali v zdôrazňovaní potenciálnych oblastí vzbudzujúcich znepokojenie a možného zlepšenia prejavov, tlačových správ a ďalších fór.

Digitálna agenda a technológia

V oblasti digitálnej agendy a technológie sme uverejnili stanovisko na tému tzv. cloud computing. Vplyv novej technológie má – a aj ďalej bude mať – v tejto oblasti obrovský význam a zvýrazňuje potrebu implementácie zásad ochrany údajov, ako je napríklad *ochrana súkromia už v štádiu návrhu* a *štandardná ochrana súkromia*.

Verejné zdravie a spotrebiteľské záležitosti

V oblasti verejného zdravia a spotrebiteľských záležitostí sme zaznamenali rastúci trend zlučovania nových digitálnych technológií s existujúcimi postupmi s cieľom zlepšiť

2 http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Consultation/Reform_package

kvalitu služieb. Toto úsilie je chvályhodné a personalizovaná starostlivosť a služby majú veľký potenciál. Vzhľadom na citlivosť osobných zdravotných údajov bude však možné podporiť a udržať si dôveru spotrebiteľa v nové služby iba vtedy, keď sa budú dodržiavať základné zásady ochrany údajov.

Spolupráca s orgánmi pre ochranu údajov

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov spolupracoval s pracovnou skupinou zriadenou podľa článku 29 na širokej škále tém, najmä pri stanoviskách k obmedzeniu účelu a kompatibilného použitia, k vzorom hodnotenia vplyvu ochrany údajov inteligentných sietí a tzv. otvorených údajov, pri ktorých európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vystupoval ako spravodajca. Ďalej sme významne prispeli k stanoviskám prijatým v rámci diskusií o reforme ochrany údajov, na tému cloud computing, výnimky zo súhlasu s použitím tzv. cookie a vývoja biometrických technológií.

Koordinovaný dozor

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov poskytol orgánom pre ochranu údajov zapojeným do koordinovaného dozoru nad systémom EURODAC a colným informačným systémom efektívne služby sekretariátu. V novembri 2012 sa navyše konalo prvé zasadnutie skupiny pre koordinovaný dohľad nad novým **vízovým informačným systémom (VIS)**. Táto skupina, poverená v prvom rade úlohou dohľadu nad prebiehajúcim postupným zavádzaním systému a uľahčovaním spolupráce medzi členskými štátmi, rokovala o svojom prvom pracovnom programe a podelila sa o informácie o činnostiach európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a vnútroštátnych inšpekciách v rôznych členských štátoch.

Vnútorňa organizácia

V roku 2012 sa v rámci organizácie zaviedol nový odbor, odbor politiky v oblasti IT, s cieľom rozvíjať a sústrediť naše odborné znalosti v oblasti informačných technológií a ochrany údajov. Tento sektor sa skladá z expertov na IT so skúsenosťami v oblasti praktických otázok týkajúcich sa IT a politiky a dohľadu. Zlepšuje našu schopnosť hodnotiť riziká nových technológií pre ochranu súkromia, udržiavať kontakt s technologickými expertmi iných orgánov pre ochranu údajov a kontrolórom údajov poskytuje poradenstvo v oblasti zásad *ochrany súkromia už v štádiu návrhu a štandardnej ochrany súkromia*. Ďalej zabezpečuje, aby sme mohli rozvíjať svoje metódy a nástroje v oblasti dozoru v súlade s technickým vývojom, najmä s ohľadom na rozsiahle informačné systémy, ktoré sú predmetom koordinovaného dozoru. Odbor bude podporovať aj rozvoj súdržnejšej internej politiky inštitúcie v oblasti IT.

Riadenie zdrojov

Podľa štvrtročných kontrol plnenia rozpočtu, na čom sa podieľa aj správna rada inštitúcie, sa plnenie nášho rozpočtu zvýšilo zo 75,66 % v roku 2010 na 90,16 % v roku 2012. Nové nástroje IT ako Sysper2 (ľudské zdroje) a MIPS (riadenie služobných ciest) viedli k zvýšeniu efektivity a profesionalizácie funkcie európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov v oblasti ľudských zdrojov.

Niektoré dôležité údaje o činnosti EDPS v roku 2012

- **71 prijatých stanovísk k predbežnej kontrole, 11 iných stanovísk ako stanovísk k predbežnej kontrole**
- **86 prijatých sťažností, 40 prípustných**
- **27 konzultácií týkajúcich sa správnych opatrení**
- **15 vykonaných inšpekcií na mieste a 6 inšpekčných návštev**
- **1 uverejnené usmernenie o spracovaní osobných údajov v oblasti dovolenky a pružného pracovného času**
- **33 vydaných stanovísk k legislatívnym návrhom, okrem iného, k iniciatívam týkajúcim sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, technologického vývoja, medzinárodnej spolupráce, prenosu údajov, verejného zdravia alebo vnútorného trhu.**
- **15 vydaných súborov formálnych pripomienok, okrem iného, k právam duševného vlastníctva, bezpečnostnej ochrane civilného letectva, politike EÚ v oblasti trestného práva, systému na sledovanie financovania terorizmu, energetickej účinnosti alebo programu Práva a občianstvo.**
- **37 vydaných súborov neformálnych pripomienok**

DOZOR A PRESADZOVANIE

Jednou z hlavných úloh európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov je vykonávať nezávislý dozor nad operáciami spracovania údajov, ktoré vykonávajú európske inštitúcie a orgány. Právnym rámcom je nariadenie o ochrane údajov (ES) č. 45/2001, ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti pre subjekty, ktoré spracúvajú údaje, súčasne s niektorými právami osôb, ktorých osobné údaje sa spracúvajú.

Rozsah úloh v oblasti dozoru sa pohybuje od poskytovania poradenstva a pomoci úradníkom pre ochranu údajov, cez vykonávanie predbežných kontrol rizikových operácií spracúvania údajov až po vyšetrovanie vrátane inšpekcií na mieste a riešenie sťažností. Ďalšie poradenstvo administratívne EÚ sa môže uskutočňovať aj vo forme konzultácií o administratívnych opatreniach alebo uverejňovania tematických usmernení.

Náš strategický cieľ

Presadzovať „kultúru ochrany údajov“ v rámci inštitúcií a orgánov EÚ, aby si uvedomovali svoje povinnosti a aby zodpovedne pristupovali k dodržiavaniu požiadaviek na ochranu údajov.

Úradníci pre ochranu údajov

Všetky inštitúcie a orgány EÚ musia mať aspoň jedného **úradníka pre ochranu údajov**. V roku 2012 bolo vymenovaných jedenásť nových úradníkov pre ochranu údajov, v existujúcich inštitúciách a orgánoch, ako aj v nových agentúrach alebo spoločných podnikoch, takže celkový počet úradníkov pre ochranu údajov je v súčasnosti 58. Dôležitou podmienkou pre účinný dozor je pravidelný kontakt s nimi a ich sieťou. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov úzko spolupracoval s „kvartetom dozorných úradníkov pre ochranu údajov“ pozostávajúcím zo štyroch úradníkov pre ochranu údajov (Rady, Európskeho parlamentu, Európskej komisie a Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín), ktoré koordinuje sieť dozorných úradníkov pre ochranu údajov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa zúčastnil na stretnutiach úradníkov pre ochranu údajov, ktoré sa konali v marci 2012 v Európskej chemickej agentúre (ECHA) v Helsinkách a v novembri v Európskej centrálnej banke.

Predbežná kontrola

V nariadení (ES) č. 45/2001 sa uvádza, že všetky operácie spracovania osobných údajov, ktoré by mohli predstavovať špecifické riziká pre práva a slobody dotknutej osoby, podliehajú predbežnej kontrole európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov potom určí, či spracovanie je, alebo nie je v súlade s nariadením.

Predbežné kontroly rizikových operácií spracovania boli aj naďalej dôležitým aspektom dozoru. V roku 2012 sme dostali 119 oznámení o predbežnej kontrole (2 boli stiahnuté). Podarilo sa nám síce dokončiť nevyriešené predbežné kontroly *ex post* v prípade väčšiny inštitúcií EÚ, no operácie spracovania, zavedené agentúrami EÚ, najmä novozaloženými agentúrami, nadväzná opatrenia na vydané usmernenia, ako aj niekoľko návštev v agentúrach v roku 2012 spôsobili zvýšenie počtu oznámení. V roku 2012 sme vydali 71 stanovísk k predbežnej kontrole a 11 stanovísk k iným ako predbežným kontrolám. Pri týchto údajoch sa zohľadňuje, že významný počet prípadov sme riešili vydaním spoločných stanovísk: v roku 2012 sme vydali 13 spoločných stanovísk v odpovedi na celkovo 41 oznámení.

Monitorovanie súladu

V našom strategickom dokumente z decembra 2010 európsky dozorný úradník pre ochranu údajov oznámil, že „*bude pokračovať vo vykonávaní pravidelných „prieskumov“ s cieľom zabezpečiť, aby mal reprezentatívny prehľad o dodržiavaní predpisov o ochrane údajov v rámci inštitúcií a orgánov EÚ a aby mu umožnili stanoviť primerané vnútorné ciele na riešenie jeho zistení*“. V máji 2012 sme začali prieskum venovaný úradníkom pre ochranu údajov s cieľom monitorovať dodržiavanie článku 24 nariadenia inštitúciami a orgánmi EÚ. S potešením môžeme oznámiť, že funkcia úradníka pre ochranu údajov je v administratívnych orgánoch EÚ dobre zavedená, existujú však viaceré oblasti, v ktorých sme zaznamenali určité obavy. Konkrétne, budeme dôkladne monitorovať skutočný mandát úradníkov pre ochranu údajov, ktorí sú zmluvnými zamestnancami, vysokú fluktuáciu týchto úradníkov, možné konflikty záujmov, najmä v prípade úradníkov pre ochranu údajov na čiastočný úväzok, ktorí sú pripojení k správnejmu orgánu. Ak to bude potrebné, budeme takéto prípady riešiť jednotlivo.

V júni 2012 sme začali prieskum vo forme dotazníka, pokiaľ ide o funkciu koordinátora Európskej komisie pre ochranu údajov. Výsledky prieskumu uverejníme vo forme správy v roku 2013.

Sťažnosti

Jednou z hlavných úloh európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov podľa nariadenia o ochrane údajov je vypočuť a vyšetrovať sťažnosti, ako aj viesť vyšetrovanie buď z vlastného podnetu, alebo na základe sťažnosti.

V roku 2012 európsky dozorný úradník pre ochranu údajov dostal 86 sťažností (toto zníženie zhruba o 20 % v porovnaní s rokom 2011 potvrdzuje efektívnosť online formulára na podávanie sťažností, ktorý je dostupný na našej webovej stránke, v súvislosti so znížením počtu neprípustných sťažností). Z týchto sťažností bolo 46 neprípustných *prima facie*, pričom väčšina sa týkala spracovania údajov na vnútroštátnej úrovni, na rozdiel od spracovania údajov inštitúciou alebo orgánom EÚ.

Zvyšných 40 sťažností si vyžadovalo hĺbkové preskúmanie (zvýšenie zhruba o 54 % v porovnaní s rokom 2011). Navyše, 15 prípustných sťažností, predložených v predchádzajúcich rokoch (štyri v roku 2009, tri v roku 2010 a osem v roku 2011), sa k 31. decembru 2012 ešte stále nachádzalo vo fáze skúmania, revízie alebo nadväzných opatrení.

Konzultácie o administratívnych opatreniach

23. novembra 2012 sme vydali stratégiu týkajúcu sa konzultácií v oblasti dozoru a presadzovania s cieľom poskytnúť usmernenia. Ďalšia práca sa vykonala v reakcii na **konzultácie o administratívnych opatreniach** inštitúcií a orgánov EÚ vo vzťahu k spracovaniu osobných údajov. Riešilo sa viacero otázok vrátane účtovania volaní z pevných liniek na účely nesúvisiace s prácou používateľovi, internetového uverejnenia oficiálneho adresára zamestnancov EÚ, zberu certifikátov od zmluvných zamestnancov, zmluvných ustanovení, ktoré sa majú používať v dohodách o administratívnej spolupráci a prenosi lekárskych údajov medzi inštitúciami.

Horizontálne usmernenie

V roku 2012 sme vydali usmernenia o riadení spracovania osobných informácií v **postupoch pre dovolenky a pružný pracovný čas**. Zorganizovali sme školenie pre koordinátorov pre ochranu osobných údajov, semináre pre kontrolórov, zriadili špeciálnu sekciu pre úradníkov pre ochranu údajov na webovej stránke európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a telefonickú linku pomoci pre týchto úradníkov. Ďalej sme vydali nadväzujúcu správu o stave dodržovania týchto usmernení o kamerových bezpečnostných systémoch, vydané európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov v marci 2010, európskymi inštitúciami a orgánmi.

Aktuálne pracujeme na usmerneniach pre absencie a dovolenky, obstarávanie a výber expertov, elektronické monitorovanie a prenosi údajov.

POLITIKA A KONZULTÁCIE

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov poskytuje inštitúciám a orgánom Európskej únie poradenstvo týkajúce sa otázok ochrany údajov v celej škále politických oblastí. Táto poradenská úloha sa vzťahuje na návrhy nových právnych predpisov, ako aj iných iniciatív, ktoré môžu ovplyvniť ochranu osobných údajov v EÚ. Konzultácie majú zvyčajne formu formálneho stanoviska, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov však môže poskytnúť usmernenie aj vo forme pripomienok a strategických dokumentov.

Náš strategický cieľ

Zabezpečiť, aby si zákonodarca EÚ (Komisia, Parlament a Rada) uvedomoval požiadavky ochrany údajov a začlenil ochranu údajov do novej legislatívy.

Hlavné trendy

Rok 2012 bol rokom veľkého vývoja v oblasti ochrany údajov. Komisia pokračovala v uverejňovaní veľkého počtu legislatívnych návrhov ovplyvňujúcich ochranu údajov, s komplexnou reformou existujúcich pravidiel ochrany údajov, ako hlavnou témou. Tento projekt patril k vrcholným bodom programu európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov v roku 2012 a zostane medzi nimi aj naďalej, kým bude pokračovať legislatívny proces.

V roku 2012 sme zaznamenali stabilný nárast počtu stanovísk, ktoré sme vydali. Vydali sme 33 stanovísk, 15 formálnych pripomienok a 37 neformálnych pripomienok na rôzne témy. Týmito a inými zákrokmi sme realizovali naše priority na rok 2012, načrtnuté v našom inventári.

V súlade s trendom posledných rokov sa oblasti, na ktoré sa vzťahujú stanoviská európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov, neustále diverzifikujú. Okrem tradičných priorít, ako je ďalší vývoj priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti alebo medzinárodné prenosy údajov, sa objavujú nové polia. Viaceré stanoviská v roku 2012 boli zamerané na digitálny trh a bezpečnosť spotrebiteľa v online prostredí. Spomedzi nich vynikali témy osobné zdravotné údaje a osobné úverové informácie.

Stanoviská európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a hlavné problémy

Dňa 25. januára Komisia prijala svoj balík reforiem, pozostávajúci z dvoch legislatívnych návrhov: všeobecného nariadenia o ochrane údajov a osobitnej smernice o ochrane údajov v oblasti polície a spravodlivosti. Naša prvá reakcia spočívala v tom, že sme uvítali všeobecné nariadenie ako veľký krok vpred v oblasti ochrany údajov v Európe. Dňa 7. marca sme prijali stanovisko, v ktorom sme podrobnejšie rozpracovali našu pozíciu v súvislosti s oboma návrhmi. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vo verejnom vyhlásení dospel k záveru, že aj napriek týmto dvom legislatívnym návrhom Európa ešte stále zostáva ďaleko od komplexného súboru pravidiel ochrany údajov – na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ – vo všetkých oblastiach politiky EÚ.

V roku 2012 sme uverejnili aj stanovisko k téme **cloud computing** s cieľom zdôrazniť zásady ochrany údajov a význam ich správnej implementácie v rámci tohto výrazného javu. V tomto stanovisku sme podrobne uviedli a zdôvodnili potrebné štandardy ochrany údajov v cloude. Účelom takýchto stanovísk je poskytnúť usmernenie a referenciu pre nadchádzajúce horúce témy a problémy v oblasti ochrany údajov.

Postupujúca **interoperabilita** sofistikovanej **spotrebnej technológie a internetu** (napríklad inteligentné zariadenia), predstavuje nové výzvy v obmedzení spracovania osobných údajov na účely, na ktoré boli zhromaždené. Prístup k obmedzeným informáciám alebo využitie predtým irelevantných alebo nedostupných údajov na nové účely tvorilo stredobod časti našej práce v poslednom čase. Stanovisko k inteligentným meracím zariadeniam, ktoré môžu umožniť významné úspory energie, no zároveň môžu znamenať formu domáceho sledovania, je príkladom návrhu, ktorý sme komentovali a ktorý ilustruje tento trend.

V priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti je opakujúcou sa témou otázka nevyhnutnosti. Vydali sme niekoľko stanovísk, v ktorých dominantne vystupovala práve táto zásada ochrany údajov. Bolo to tak v prípade nášho stanoviska k systému EURODAC, SIS II a k Európskemu centru boja proti počítačovej kriminalite. Skutočne si uvedomujeme trend, v rámci ktorého orgány presadzovania práva žiadajú rozšírený prístup do iných databáz, napríklad do databáz používaných colnými a imigračnými úradmi, na účely prevencie kriminality.

Stanoviská týkajúce sa **vnútorného trhu** sa v roku 2012 tiež stále často objavovali, spolu s dodatočným dôrazom na digitálny trh. Okrem iných, sme prijali balík štyroch stanovísk v oblasti regulácie finančného trhu.

Súdne prípady

Žiadne rozhodnutia európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov neboli v roku 2012 napadnuté pred Súdny dvorom EÚ a neiniciovali sme žiadne konanie proti iným inštitúciám alebo orgánom EÚ. Súdny dvor rozhodol v dvoch prípadoch, v ktorých sme vystupovali ako zasahujúca strana.

Prvý rozsudok sa týkal údajnej nedostatočnej nezávislosti rakúskeho orgánu na ochranu údajov, Datenschutzkommission (DSK). Vo veci *Komisia proti Rakúsku* (vec C-614/10) sme intervenovali na podporu Komisie. Súdny dvor vo svojom rozsudku zo 16. októbra 2012 dospel k záveru, že rakúsky orgán na ochranu údajov, DSK, nesplnil požiadavky nezávislosti stanovené v smernici o ochrane údajov.

Druhý prípad, do ktorého sme boli zapojení, bol *Egan and Hackett proti Európskemu parlamentu* (vec T-190/10). V tomto prípade dvaja navrhovatelia požadovali verejný

prístup k dvom dokumentom týkajúcim sa žiadostí o príspevok na parlamentného asistenta dvoch poslancov Európskeho parlamentu, v ktorých sa uvádzali mená asistentov. Parlament odmietol umožniť prístup z dôvodu, že mená sú osobné údaje a ich zverejnenie by bolo v rozpore so záujmami príslušných fyzických osôb v oblasti ochrany súkromia. Vo svojom rozsudku z 28. marca 2012 Súdny dvor anuloval odmietnutie, pretože Parlament nepreukázal, v akom rozsahu by sprístupnenie dokumentov obsahujúcich mená bývalých asistentov poslancov Európskeho parlamentu konkrétne a skutočne narušilo ich právo na súkromie.

Ďalej sme požiadali o vstup do konania ako vedľajší účastník v dvoch ďalších prípadoch, ktoré sa v čase prípravy tohto dokumentu ešte stále pojednávali: Prvý prípad je ďalšia žaloba pre porušenie nespĺnenie povinnosti, ktorá sa týka nezávislosti orgánov na ochranu údajov, tentoraz proti Maďarsku (vec C-288/12). Druhý, zatiaľ neukončený, prípad je *ZZ proti EIB*, na Súde pre verejnú službu (vec F-103/11). Počas vnútorného vyšetrovania obťažovania, ktoré vykonala EIB bola kompletná sťažnosť na údajné obťažovanie vrátane súvisiacich dokumentov (ktoré obsahovali zdravotné údaje) zaslaná tím, ktorí boli obvinení z obťažovania. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zakročil na podporu navrhovateľa, pokiaľ ide o to, že sťažnosť bola založená na údajnom porušení pravidiel ochrany údajov.

SPOLUPRÁCA

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov spolupracuje s inými orgánmi pre ochranu údajov s cieľom podporiť jednotnosť ochrany údajov v celej Európe. Táto úloha v oblasti spolupráce sa vzťahuje aj na spoluprácu s dozornými orgánmi zriadenými v rámci „tretieho piliera“ EÚ a v kontexte rozsiahlych systémov informačných technológií.

Náš strategický cieľ

Zlepšovať dobrú spoluprácu s orgánmi na ochranu údajov, najmä s pracovnou skupinou zriadenou podľa článku 29, s cieľom zabezpečiť väčšiu konzistentnosť ochrany údajov v EÚ.

Pracovná skupina zriadená podľa článku 29 sa skladá zo zástupcov orgánov na ochranu údajov jednotlivých členských štátov, európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a Komisie (Komisia poskytuje pracovnej skupine aj sekretariát). Plní ústrednú úlohu pri zabezpečovaní konzistentného uplatňovania smernice 95/46/EHS.

V roku 2012 sme aktívne prispeli k činnostiam pracovnej skupiny, najmä prostredníctvom účasti v tematických podskupinách ako: hranice, cestovanie a presadzovanie práva, elektronická verejná správa, finančné záležitosti, budúcnosť súkromia, medzinárodné transfery, kľúčové ustanovenia a technológie. Ďalej sme významne prispeli k stanoviskám prijatým v roku 2012, najmä: v rámci diskusií o reforme ochrany údajov (dve stanoviská), na tému cloud computing³, výnimky zo súhlasu s cookie a vývoja biometrických technológií.

Vystupovali sme aj ako spravodajca alebo spoluspravodajca pri stanovisku k obmedzeniu účelu a kompatibilnému použitiu (podskupina pre kľúčové ustanovenia), stanovisku k vzorom hodnotenia vplyvu ochrany údajov inteligentných sietí a otvorených údajov (podskupina pre technológie) a stanovisku k otvoreným údajom (podskupina pre elektronickú verejnú správu). Všetky tri stanoviská by mali byť prijaté na začiatku roka 2013.

Okrem pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 európsky dozorný úradník pre ochranu údajov pokračoval v úzkej spolupráci s orgánmi zriadenými pre výkon **spoločného dozoru nad rozsiahlymi informačnými systémami EÚ**.

Dôležitým prvkom týchto činností spolupráce je **EURODAC**. Koordinačná skupina pre dozor nad systémom EURODAC je zložená zo zástupcov orgánov na ochranu údajov jednotlivých členských štátov a európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Tejto skupine poskytujeme aj sekretariát a v rámci tejto funkcie sme zorganizovali dve stretnutia v Bruseli v roku 2012, jedno v júni a jedno v novembri.

Jedným z významných úspechov roka tejto skupiny bol štandardizovaný inšpekčný plán pre národné prístupové body systému EURODAC, prijatý na stretnutí v novembri. Účelom dotazníka je pomôcť národným inšpekciám.

Podobný plán upravuje aj dozor nad **colným informačným systémom** (CIS), v súvislosti s ktorým EDPS zvolal dve stretnutia skupiny pre koordináciu dozoru nad systémom CIS v roku 2012 (v júni a v decembri). Na júnovom stretnutí skupina prijala v spolupráci so spoločným colným dozorným orgánom spoločné stanovisko k príručke FIDE a k správe o činnosti za predchádzajúce dva roky. Na decembrovom stretnutí EDPS predstavil kľúčové body nadväzných opatrení na predbežné kontroly úradu OLAF a potom nasledovala prezentácia Komisie (OLAF) o najnovšom vývoji v oblasti posúdenia vplyvu zmeny nariadenia Rady 515/97 a technického vývoja CIS.

Vízový informačný systém (VIS) je databáza informácií, vrátane biometrických údajov, o vybavovaní žiadostí štátnych príslušníkov tretích krajín. V novembri 2012 sme boli hosťami prvého stretnutia skupiny pre koordináciu dozoru nad systémom VIS. Skupina sa skladá z národných orgánov na ochranu údajov a európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a má za úlohu dohliadať na postupné zavedenie systému, skúmať prípadné problémy, napríklad vo vzťahu k outsourcingu u externých dodávateľov, ktorý členské štáty využívajú pri bežných úlohách a k zdieľaniu národných skúseností.

Spolupráca v rámci **medzinárodných fór** ďalej prítahovala pozornosť, najmä v rámci európskych a medzinárodných konferencií komisárov pre ochranu údajov a súkromia. V roku 2012 sa konala európska konferencia v Luxemburgu a bola zameraná na najnovší vývoj v oblasti modernizácie rámcov pre ochranu údajov EÚ, Rady Európy a OECD. Medzinárodná konferencia sa konala v Uruguaji v októbri, na všeobecnú tému *Súkromie a technológie v rovnováhe*, s osobitným dôrazom na rýchlo rozvíjajúce sa krajiny a problémy súvisiace s témami ako *profiling* a *big data*.

Úrad európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov vo funkcii pozorovateľa s právom zakročiť sa zúčastnil na dvoch zasadnutiach poradného výboru pre dohovor č. 108 v roku 2012, na jednom v septembri a na druhom v novembri.

8. a 9. novembra 2012 Svetová colná organizácia (WCO) zorganizovala v Bruseli 4. medzinárodný seminár o ochrane údajov v medzinárodných organizáciách, s našou podporou. Na seminári sa stretli odborníci z inštitúcií a orgánov EÚ a medzinárodných organizácií s cieľom diskutovať a vymieňať si najlepšie postupy. Počas dvojdného podujatia prebehlo niekoľko panelov, ktoré moderovali zástupcovia európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a WCO.

HLAVNÉ CIELE NA ROK 2013

Na rok 2013 boli vybrané tieto ciele v rámci celkovej stratégie na roky 2013 až 2014. Výsledky sa oznámia v roku 2014.

Dozor a presadzovanie

Predbežné kontroly ex post

Fáza akceptovania oznámení *ex post* sa teraz chýli ku koncu, pretože sa domnievame, že inštitúcie a orgány EÚ mali dostatok času, aby nám oznámili svoje existujúce spracovateľské operácie, keďže úrad EDPS bol založený v roku 2004. S týmto úmyslom európsky dozorný úradník pre ochranu údajov v júli 2012 napísal inštitúciám a orgánom EÚ a určil lehotu jún 2013 pre oznámenie všetkých predbežných kontrol *ex post*. Očakáva sa, že to povedie k zvýšeniu našej pracovnej záťaže v prvej polovici roka 2013.

Usmerňovanie a vzdelávanie

Zo zavedenia koncepcie zodpovednosti v rámci ochrany údajov vyplýva, že správne orgány EÚ budú musieť prijať všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie súladu. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov je presvedčený, že úradníci pre ochranu údajov a koordinátori pre ochranu údajov zohrávajú významnú úlohu v každom programe zodpovednosti. Aby sme podporili ich prácu, budeme im aj naďalej poskytovať poradenstvo a školenia a podporovať úzke kontakty so sieťou úradníkov pre ochranu údajov.

Blížší dialóg s inštitúciami EÚ

V rámci cieľa 1 našej stratégie na roky 2013 – 2014 budeme udržiavať náš úzky kontakt a dialóg s inštitúciami EÚ, aby sme podporili lepšie porozumenie inštitucionálnemu kontextu a propagovali pragmatické a praktické uplatňovanie nariadenia. Tento dialóg by mohol mať niekoľko foriem, predovšetkým semináre na konkrétnu tému, stretnutia, alebo konferenčné hovory.

Všeobecné hodnotenia

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov má v úmysle začať nové hodnotenie naprieč všetkými inštitúciami a orgánmi EÚ. Je to súčasťou pravidelného postupu, v rámci ktorého požadujeme písomnú spätnú väzbu k niektorým ukazovateľom súladu podľa príslušných povinností. Výsledky tohto prieskumu poslúžia na identifikáciu tých inštitúcií, ktoré zaošávajú vo svojom programe súladu a na riešenie prípadných zistených nedostatkov.

Návštevy

Budeme pokračovať v našom úsilí o zvýšenie informovanosti na všetkých úrovniach riadenia a v prípade potreby budeme uplatňovať naše právomoci presadzovania práva. Navštívime orgány, ktoré s nami nebudú komunikovať primerane, alebo ktoré prejavia jasný nedostatok angažovanosti, pokiaľ ide o dodržiavanie nariadenia o ochrane údajov.

Inšpekcie

Máme v úmysle ďalej definovať našu inšpekčnú stratégiu a doladiť postup týkajúci sa inšpekčného procesu. Budeme aj naďalej vykonávať ciele inšpekcie nielen v tých oblastiach, v ktorých sme ponúkli usmerňovanie, ale aj v prípade, že budeme chcieť skontrolovať aktuálny stav.

Politika a konzultácie

Hlavným cieľom našej poradnej úlohy je zabezpečiť, aby si zákonodarca EÚ uvedomoval požiadavky na ochranu údajov a aby včlenil ochranu údajov do nových právnych predpisov a stanovil opatrenia, ktoré sme navrhli na dosiahnutie tohto cieľa. Čelíme výzve plnenia našej rastúcej úlohy v legislatívnom procese a poskytovaní rozšíreného včasného a autoritatívneho poradenstva s čoraz obmedzenejšími zdrojmi. S ohľadom na túto skutočnosť sme použili náš inventár politických otázok a vybrali otázky strategického významu, ktoré budú základnými kameňmi našej konzultačnej činnosti v roku 2013 (inventár spolu so sprievodnou poznámkou je uverejnený na našej webovej stránke).

Smerom k novému právnemu rámcu pre ochranu údajov

Našou prioritou bude prebiehajúci revízny proces nového právneho rámcu pre ochranu údajov v EÚ a ak to bude potrebné a vhodné, zapojíme sa do diskusií v ďalších fázach legislatívneho procesu.

Technický rozvoj a digitálna agenda, práva duševného vlastníctva a internet

Technický rozvoj, najmä rozvoj, ktorý je spojený s internetom, ako aj súvisiace politické reakcie budú patriť k ďalšej oblasti, na ktorú sa zameriame v roku 2013. K témam bude patriť celoeurópsky rámec pre elektronickú identifikáciu, autentifikáciu a podpis, problematika monitorovania internetu (napríklad presadzovanie práv duševného vlastníctva, postupy sťahovania údajov) a služby typu cloud computing.

Ďalší rozvoj priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti

Relevantné nadchádzajúce návrhy zahŕňajú zriadenie Úradu európskeho prokurátora pre boj proti trestnej činnosti poškodzujúcej rozpočet EÚ a reforma Eurojustu. Budeme tiež naďalej sledovať iniciatívy prenesené z minulého roka, ako je reforma Europolu a balík týkajúci sa inteligentných hraníc. Zároveň budeme dôsledne sledovať rokovania s tretími krajinami o dohodách o ochrane údajov.

Reformy finančného sektora

Budeme naďalej sledovať a posudzovať nové návrhy na reguláciu a dohľad nad finančnými trhmi a subjektmi, pokiaľ budú ovplyvňovať právo na súkromie a ochranu údajov. Je to o to dôležitejšie, že sa predkladá čoraz vyšší

počet návrhov na harmonizovanie a centrálny dohľad nad finančným sektorom.

Elektronické zdravotníctvo

S ohľadom na vzrastajúci trend začleňovať digitálne technológie do poskytovania služieb zdravotnej starostlivosti má rozhodujúci význam stanovenie jasných pravidiel, pokiaľ ide o používanie osobných údajov v tomto rámci, najmä vzhľadom na citlivý charakter údajov o zdravotnom stave. Budeme sledovať vývoj v tejto oblasti a v prípade potreby zasiahneme.

Ďalšie iniciatívy

Plánujeme uverejniť takzvané *predpokladové stanoviská*, ktoré majú poskytnúť cenné vstupné informácie pre budúce šírenie základných zásad a záujmov ochrany údajov v iných politických oblastiach EÚ, ako je hospodárska súťaž a obchod.

Spolupráca

Osobitnú pozornosť budeme venovať plneniu stratégie na roky 2013 – 2014, pokiaľ ide o spoluprácu s inými orgánmi pre ochranu údajov, medzinárodnými organizáciami a naše povinnosti v oblasti koordinovaného dozoru.

Koordinovaný dozor

Budeme pokračovať v našej úlohe v rámci koordinovaného dozoru nad systémami EURODAC, CIS a VIS. Schengenský informačný systém druhej generácie (SIS II) bude tiež podliehať koordinovanému dozoru; spustenie jeho prevádzky je naplánované na rok 2013. Bude vykonávať aj inšpekcie centrálnych jednotiek týchto systémov, ak to bude potrebné, alebo ak to bude vyžadovať zákon.

Spolupráca s orgánmi pre ochranu údajov

Budeme naďalej aktívne prispievať k činnostiam a úspechom pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29, zabezpečovať konzistenciu a synergie medzi pracovnou skupinou a európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov v súlade s našimi príslušnými prioritami. Budeme takisto udržiavať naše dobré vzťahy s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu údajov. Ako spravodajca pre niektoré osobitné spisy budeme riadiť a pripravovať prijatie stanovísk pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 (WP29).

Ochrana údajov v medzinárodných organizáciách

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa ďalej bude zameriavať na medzinárodné organizácie prostredníctvom každoročného seminára, ktorého cieľom je zvýšiť informovanosť a vymieňať si osvedčené postupy.

Iné oblasti

Informácie a komunikácia

V súlade s našou stratégiou na roky 2013 – 2014 bude európsky dozorný úradník pre ochranu údajov naďalej zvyšovať informovanosť o ochrane údajov v rámci správnych orgánov EÚ, ale aj v našom úsilí informovať jednotlivcov o ich základných právach na súkromie a ochranu údajov. Ide o tieto činnosti: aktualizácia a ďalší rozvoj našich webových stránok, rozvoj nových komunikačných nástrojov s cieľom zviditeľniť hlavné činnosti, využívanie jednoduchého jazyka s cieľom sprístupniť technické problémy, spolu s príkladmi s ktorými sa široká verejnosť môže ľahko identifikovať.

Hospodárenie so zdrojmi a profesionalizácia funkcie ľudských zdrojov

V rámci hospodárskych úsporných opatrení a potreby 'urobiť viac s menšími prostriedkami' sa vyvinie stratégia manažmentu kvality, aby inštitúcia mohla plniť svoje úlohy čo najúčinnšie. Táto stratégia zahŕňa:

- osobitný dôraz na nové politiky odborného vzdelávania s cieľom podporiť profesionálne zručnosti, podporovať profesijný rozvoj a zvýšenie výkonnosti,
- obnovené úsilie o zlepšenie plánovania, realizácie a monitorovania vynakladania finančných prostriedkov,
- strategickejší prístup k riadeniu ľudských zdrojov a
- celkový systém riadenia kvality, ktorý bude vyvinutý a realizovaný s jasnými väzbami medzi štandardmi vnútornej kontroly, riadením rizík a spoločným hodnotiacim rámcom.

Ďalej začneme strategické skúmanie strednodobých a dlhodobých potrieb zdrojov, najmä v súvislosti s budúcim Európskym výborom pre ochranu údajov.

Infraštruktúra informačných technológií

V priebehu roka sa budeme snažiť spustiť náš nový systém riadenia prípadov, aby sme prinášali výsledky podľa želaného harmonogramu, s náležitým zreteľom na potrebnú bezpečnosť a záruky ochrany údajov.

Európsky Dozorný úradník pre ochranu údajov

Výročná správa za rok 2012 — Zhrnutie

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie.

2013 — 12 s. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9242-020-8

doi:10.2804/56838

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- na zastúpeniach alebo delegáciách Európskej únie.
Ich kontaktné údaje nájdete na <http://ec.europa.eu> alebo si ich môžete vyžiadať faxom na čísle +352 2929-42758.

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Predplatné (napr. ročné série Úradného vestníka EÚ, zbierky rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie):

- prostredníctvom obchodných distribútorov Úradu pre vydávanie publikácií EÚ (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm).

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK
PRE OCHRANU ÚDAJOV

QT-AB-13-001-SK-N

*EDPS – Európsky garant
ochrany osobných údajov*

www.edps.europa.eu

Úrad pre publikácie

@EU_EDPS

ISBN 978-92-9242-020-8

9 789292 420208